

[\[Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa\]](#) | [\[Trở về trang nhà LHCCS\]](#) | [\[Danh sách Tử Sĩ tại Hoàng Sa 1974\]](#) | [\[Sinh hoạt\]](#) | [\[Danh Sách Quân Nhân Các Cấp Tuần Tiết Hy Sinh ngày 30/4/1975\]](#) | [\[Hình ảnh VNCH xưa\]](#)

Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa

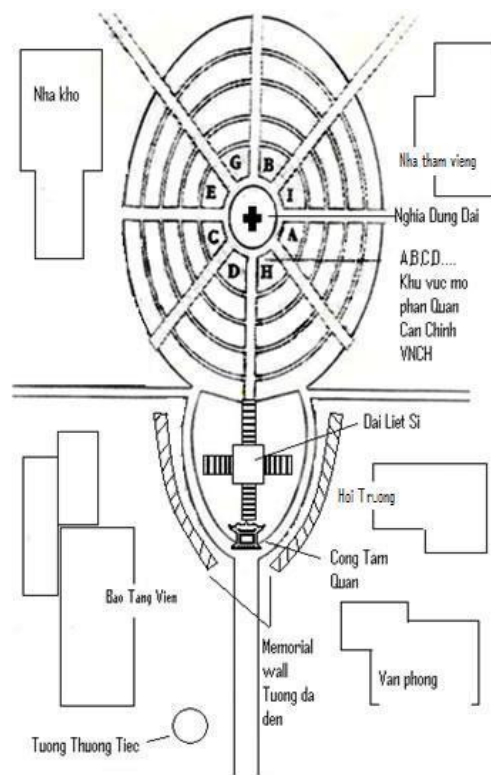
Nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa là sáng kiến của Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu. Khi dự án xây dựng nghĩa trang do Cục Quân Nhu phối hợp Công Binh, được trình lên Tổng Tham Mưu, Tổng Cục Tiếp Vận. Dự án này được tiếp tục trình lên Bộ Quốc Phòng, Thủ Tướng, và rồi cuối cùng, được trình lên, và được Tổng Thống đồng ý.

Vào khoảng năm 1964, nghĩa trang Quân Đội ở Gò Vấp trở nên chật hẹp, không đủ rộng để cung cấp những mộ phần cho tử sĩ khi tình hình chiến sự dần gia tăng. Trong khi ấy, phần lớn sĩ quan của khu vực thủ đô đều chôn ở nghĩa trang Mạc Đĩnh Chi, Sài Gòn. Nơi đây, đất cũng bắt đầu khan hiếm và tốn kém. Nhu cầu cần nơi chôn cất tử sĩ, không phân biệt cấp bậc, tại một nghĩa trang rộng lớn hơn đã được nghĩ tới. Cùng Đơn vị Chung Sự, chuyên lo hậu sự của những chiến sĩ đã nằm xuống, cũng có nhu cầu về cơ sở để hoạt động.

Quá trình xây cất nghĩa trang Biên Hòa

Sau nhiều lần sửa đổi, mô hình và khu đất được chọn xây nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa đã được Phủ Tổng Thống chấp thuận. Nơi một địa thế thật đẹp dành làm nơi an nghỉ nhìn thu cho các chiến sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa "Vị Quốc Vong Thân".

Khu đất rộng 125 mẫu Tây ở phía tây trái xa lộ Sài Gòn. Toàn thể khu nghĩa trang như hình con ong vĩ đại nằm quay đầu ra xa lộ.

Dự Án Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hòa
Mộ phần Tử Sĩ 1975

Giữa lưng con ong là Nghĩa Dũng Đài cao 43 thước. Đầu ong là đền thờ chiến sĩ, cũng có lúc gọi là Đền Tử Sĩ hay Đền Liệt Sĩ. Phía dưới chân đền là Công Tam Quan nổi thẳng một đường dài ra xa lộ. Con đường này làm thành cây kim nhọn của con ong và đầu kim là bức tượng Thương Tiếc ngay cạnh xa lộ.

Từ chân Nghĩa Dũng Đài, lưng ong chia làm hình nan quạt hướng ra 4 phía và làm thành lưới nhện. Phần đuôi ong hẹp, phần dưới dài ra như quả trứng. Các ngôi mộ giống nhau chia thành từng khu. Khu quốc gia dành cho các vị lãnh đạo, khu tướng lĩnh, khu cấp tá, cấp úy và binh sĩ.

Ngày đầu mùa Xuân năm 1965, Liên Đoàn 30 Công Binh Kiến Tạo đóng tại Hóc Môn khởi công, ngay sau đó chiếc xe ủi đất đầu tiên của Tiểu Đoàn 54 Công Binh bắt đầu công tác.

Rồi doanh trại của Liên Đội Chung Sự và khu nhà xác được xây dựng năm 1966 để nhận những thi hài tử sĩ đầu tiên.

Nghĩa trang được xây dựng trong chiến tranh với sự phối hợp giữa Quân Nhu và Công Binh. Công Binh tiếp tục làm đường, phân lô, xây Công Tam Quan, xây Đền Liệt Sĩ, đúc các tấm ciment và làm mộ bia.

Quân Nhu nhận tử sĩ từ mặt trận chở về ngày đêm để chôn cất. Từ các mặt trận Tết Mậu Thân, Campuchia, Hạ Lào Lam Sơn 719, Mùa Hè Đỏ Lửa. Tử sĩ của các đơn vị tổng trừ bị, Sư Đoàn đem về từ 4 quân khu. Tử sĩ của quân khu thủ đô và các tiểu khu lân cận. Tử sĩ của các Quân chủng, Binh chủng, nữ quân nhân, Thiếu sinh quân, tất cả đều nằm trong lòng đất Biên Hòa.

Tử sĩ chôn từ trung tâm Nghĩa Dũng Đài lần lượt ra các khu bên ngoài. Đã có trên 10 tướng lĩnh nằm tại nghĩa trang Biên Hòa kể cả các vị đại tá vinh thăng sau khi từ trận. Người có cấp bậc cao cấp nhất là cố Đại Tướng Đỗ Cao Trí. Hiện nay ngôi mộ này đã được gia đình cải táng nhưng vị trí cũ vẫn còn di tích.

Không ảnh Nghĩa Trang Quân Đội VNCH tại Biên Hòa, Việt Nam trước năm 1975

Nghĩa Dũng Đài và kiến trúc công trình Nghĩa Trang

Nghĩa trang Quân Đội tại Biên Hòa có nhiều công trình xây cất đáng kể.

Trước hết là bức tượng Thương Tiếc, thể hiện hình ảnh người lính Việt Nam Cộng Hòa ngồi nghỉ chân trên bệ đá, súng để ngang trên đùi, nét mặt buồn và rất Việt Nam. Những câu chuyện linh thiêng về bức tượng này đã được kể lại nhiều lần. Sau ngày 30 Tháng Tư, 1975, tượng này bị chính quyền cộng sản giật sập. Phóng viên ngoại quốc có chụp được hình. Tin sau cùng cho biết bức tượng đã đưa vào kho tại quận Dĩ An và sau cùng có thể bị nấu ra lấy đồng và không còn vết tích.

Tác giả của pho tượng này là điêu khắc gia Nguyễn Thanh Thu, lấy hình người mẫu là một binh sĩ nhảy dù. Hiện nay ông Thu, nguyên là một sĩ quan Quân Nhu, theo đặc san của ngành này cho biết, đã trở về Việt Nam “để tìm cách thực hiện lại bức tượng Thương Tiếc.”

Hình bức tượng Thương Tiếc trước năm 1975

Ngoài bức tượng kể trên, trên đường vào nghĩa trang, đi theo con đường chánh xuyên tâm, lên dốc cao, phải qua Cổng Tam Quan, một công trình xây cất giản dị nhưng bề thế và chân phương. Giữa cảnh hoang tàn rêu phong hiện nay, Cổng Tam Quan vẫn giữ được đường nét vững vàng và gần như còn nguyên vẹn.

Qua Cổng Tam Quan, con đường dẫn đến ngôi Đền Từ Sĩ trên một ngọn đồi nhỏ có 4 lối lên bốn phía. Đây là nơi để linh cữu các vị tướng lãnh trước khi chôn cất. Đây cũng là nơi khi tổng thống, thủ tướng hay các giới chức cao cấp chủ tọa các buổi lễ chiêu hồn từ sĩ.

Đền Từ Sĩ 1975

Cũng tại đây và tại Vành Khăn Tang của Nghĩa Dũng Đài là nơi các toán quân danh dự canh gác theo nghi lễ. Các quân nhân từ các quân binh chủng mặc sắc phục được điều động về theo đơn xin và có đủ điều kiện. Vóc dáng trẻ trung, khỏe mạnh, cao lớn, đoàn quân này được huấn luyện để canh gác và biểu diễn các thao tác nghi lễ như các đoàn quân danh dự tại nghĩa trang Arlington Hoa Kỳ.

Sau Đền Liệt Sĩ, phải đi một đoạn rất dài mới đến đỉnh một dải đất cao, chính giữa trung tâm là Nghĩa Dũng Đài. Đây là công trình quan trọng nhất mà Công Binh Việt Nam đã thực hiện.

Cục Công Binh sau khi khởi công xây cất nghĩa trang, song song với việc bang đất, giúp Cục Quân Nhu chôn cất thì bắt đầu nhận công tác từ Bộ Tổng Tham Mưu, Tổng Cục Tiếp Vận để xây cất Nghĩa Dũng Đài vào Tháng Mười Một năm 1967.

Trên nền đất phẳng, Công Binh cho đổ 10,000 thước khối đất làm thành một ngọn đồi nhân tạo và phải làm việc gần hai tháng mới hoàn tất.

Trên ngọn đồi nhỏ này, được xây bệ tròn, chính giữa là ngọn kiếm hướng mũi lên trời. Cây kiếm có thân bốn cánh hình chữ thập cao 43 thước. Chân của chữ thập đường kính 6 thước rưỡi và trên mũi nhọn là ba thước rưỡi, có bậc thang để leo lên đỉnh và đứng trên này sẽ nhìn thấy thành phố Sài Gòn.

Cây kiếm đúc bằng ciment cốt sắt từng tầng chồng lên nhau chịu được sức gió trên 120km/giờ. Phía dưới bệ đài xây ciment vòng chung quanh thành một vành khăn được gọi tên rất xúc động là Vành Khăn Tang. Trên Vành Khăn này dự trữ sẽ có các công trình điêu khắc về các chiến công của Quân Đội Việt Nam qua các thời đại. Từ thời Hùng Vương lập quốc đến các vị anh hùng chống xâm lăng phương Bắc rồi đến các chiến công của Việt Nam Cộng Hòa. Tất cả công trình xây cất nghĩa trang Quân Đội gần như hoàn tất và riêng Nghĩa Dũng Đài thì đã xong phần kiến trúc căn bản. Những đơn vị kiến tạo của TĐ54 Công Binh đang còn hiện diện tại công trường cho đến ngày 30 tháng Tư năm 1975. Công trình nghĩa trang Quân Đội là di sản hãnh diện của ngành Công Binh Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa.

Hiện Nghĩa Dũng Đài vẫn tồn tại và hy vọng sẽ tồn tại vĩnh viễn. Nghĩa Dũng Đài suốt gần nửa thế kỷ qua đã được bảo vệ bởi 16 ngàn tử sĩ ở lại nghĩa trang Quân Đội. Đứng trên khu vực dưới chân Nghĩa Dũng Đài nhìn xuống cả cánh đồng mộ phần, hiện nay còn ít nhất là 8,000 tử sĩ nằm lại hầu hết đã bị phá hoại và để hoang phế. Và từ xa là Đền Từ Sĩ. Quanh cảnh thật tiêu điều và hoang vu.

Nghĩa trang Quân Đội sau ngày 30 tháng Tư năm 1975

Trước năm 1975, toàn thể miền Nam có trên 50 nghĩa trang quân đội. Tiểu khu nào cũng có một khu mai táng tử sĩ Việt Nam Cộng Hòa nhưng khi nói đến nghĩa trang quân đội, tất cả đều nghĩ đến nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa. Nơi đây là nơi yên nghỉ của **16 ngàn tử sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa** sau khi đã hy sinh mạng sống để bảo vệ miền Nam Việt Nam.

Sau ngày 30 tháng Tư năm 1975, nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa đã bị phá hoại, hủy diệt hầu không còn nơi trú ngụ cho những người đã khuất của bè lũ đảng cộng sản xâm lược phương Bắc; chúng không những trù dập, dày dạn người còn sống và luôn cả những người đã nằm xuống cho chính nghĩa!!

Tượng Thương Tiết sau 1975

[Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu và phu nhân viếng thăm nghĩa trang Quân Đội Biên Hòa](#)

Copyright ©Liên Hội Cựu Chiến Sĩ miền Nam California 2015. Cấm trích dịch, in lại dưới mọi hình thức.